

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2022/23

Destinace (země, město): Španělsko, Madrid

Jméno, příjmení: Eva Hlaváčková

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Universidad Complutense de Madrid, Facultad de Filología

Čeština je na Univerzitě Complutense v Madridu vyučována na Filologické fakultě jako nepovinný výběrový předmět, na který se mohou zapsat studenti z jakékoli fakulty v rámci celé univerzity. Po úspěšném zakončení kurzu studenti získají osvědčení o absolvování kurzu a kreditové ohodnocení 2,5 ETC. Kurzů češtiny se mohou zúčastnit rovněž studenti, kteří na této fakultě nestudují, avšak pouze za předpokladu, že je v kurzu ještě volné místo, protože přednostně jsou tyto kurzy určeny pro studenty Univerzity Complutense. Studenti, kteří nejsou z Univerzity Complutense, nemají nárok ani na osvědčení o absolvování kurzu a samozřejmě ani na kreditové ohodnocení.

Podmínky pro úspěšné absolvování kurzu nastavuje lektorka sama. Jsou jimi aktivní práce v kurzu, plnění domácích úkolů, omezený počet absencí, účast na kulturních akcích a závěrečná zkouška, která se skládá z písemné a ústní části. Ústní část zkoušky je vedena snahou o aplikaci nabytých znalostí češtiny, kreativitu a zábavnou formu, a je proto realizována formou dialogů, které studenti zpracovávají ve dvojicích formou audio nebo video nahrávky.

Každý kurz probíhá dvakrát týdně 90 minut, celkem se jedná o 40 hodin za semestr. Výuka probíhá na úrovních A1–B1, přičemž kurzy jsou vždy otevírány v závislosti na počtu studentů. Během zimního semestru akademického roku 2022/23 studovalo češtinu celkem 28 studentů, a to ve čtyřech kurzech – A1.1, A1.2, A2.1 a A2.2 a výuka probíhala stejně jako v předchozím

semestru plně v prezenční formě. Letní semestr byl poznamenán náhlým onemocněním lektorky, které jí nedovolilo realizovat výuku prezenční formou a online variantu fakulta bohužel nepovolila, a to i přes úsilí, které v tomto směru vynaložila nejen lektorka, ale i Velvyslanectví České republiky v Madridu. V důsledku toho nakonec nebylo možné otevřít žádné kurzy, ačkoli nových zájemců a zapsaných pokračujících studentů bylo velké množství.

Co se týče složení studentů navštěvujících kurzy češtiny, většinou se jedná o studenty, kteří mají zájem o jazyky a na filologické fakultě studují obory jako např. překladatelství, moderní jazyky či lingvistiku a aplikované jazyky, nebo o studenty, kteří se chystají do České republiky v rámci programu Erasmus+. Do kurzů se však hlásí také studenti z jiných fakult a nejazykovědných oborů jako např. biochemie, práva, matematika, cestovní ruch, filozofie či historie. V případech studentů, kteří nejsou z Univerzity Complutense, se obvykle jedná o zájemce, kteří mají buď nějaké příbuzné z České republiky, anebo mají českého partnera či partnerku. V některých případech se také stává, že student dokončí bakalářské studium na Univerzitě Complutense a potom pokračuje ve studiu na univerzitě jiné, ale přeje si češtinu studovat i nadále.

Kurzy češtiny jsou zaměřeny nejen na výuku českého jazyka, ale rovněž na českou kulturu, tradice a reálie České republiky. Při výuce jsou jako základ používány učebnice *Čeština Expres 1*, *Čeština Expres 2*, *Čeština Expres 3*, *Česky krok za krokem 1* a *Česky krok za krokem 2* autorky Lídy Holé. Vzhledem k tomu, že studenti si učebnice nekupují, ale dostávají od lektorky veškeré materiály nakopírované, a knihovna lektorátu je dostatečně rozmanitá, může lektorka využívat kombinování jak různých materiálů z různých učebnic, tak i vlastních materiálů. Z dalších publikací, které jsou ve výuce často používány, zmiňme např. učebnice *Easy Czech*, *Čeština pro cizince A1 a A2* a *Čeština pro cizince B1* (Kestřánková a kol.), *¿Quiere usted hablar checo?* a na vyšších úrovních pak také *Česká čítanka* či adaptovaná próza (*Pohádky*, *Pražské legendy* aj.). Výuka probíhající komunikativní metodou je vedena snahou využívat pro větší část komunikace se studenty cílový jazyk, tedy češtinu. Jelikož je však množství výukových hodin skrovné, navíc často přerušované státními svátky, a také s přihlédnutím k tomu, že součástí výuky je zprostředkování české kultury a reálií a jazyková úroveň češtiny studentů je na nižších úrovních (většina A1–A2), je nutné opírat se hodně také o komunikaci ve španělštině.

Za účelem zprostředkování informací o české kultuře spolupracuje lektorát s Velvyslanectvím České republiky v Madridu a s Českým centrem, které také sídlí v Madridu. Nedílnou součástí kurzů češtiny jsou tak rovněž nejrůznější akce, které Velvyslanectví České republiky nebo České centrum organizují či spoluorganizují, a studenti tak mají možnost zúčastnit se např. koncertů, výstav, přednášek, divadelních představení, setkání s osobnostmi z českého kulturního života apod. Důraz je kladen zejména na literární akce a zprostředkování informací o české literatuře studentům, neboť literatura je v úzkém vztahu s jazykem a u části studentů se těší značnému zájmu. Studenti jsou vždy na začátku kurzu informováni o tom, že kulturní akce tvoří součást kurzu a že je od nich účast alespoň na některých akcích vyžadována. Navíc vzhledem k tomu, že jsou kurzy češtiny realizovány ve večerních hodinách a většina kulturních akcí rovněž, často se stává, že studenti mají účast na kulturní akci místo výuky.

V zimním semestru se studenti zúčastnili velmi milého a zajímavého setkání s českou spisovatelkou Lucií Faulerovou, která do Madridu přicestovala prezentovat svoji knihu *Smrtholka*, která byla přeložena do španělštiny a jejíž prezentace se zúčastnil také její překladatel Kepa Uharte, literární kritik Juan Jiménez a Mayda Bustamante, editorka nakladatelství Huso, v němž španělský překlad vyšel. Studenti také navštívili dva výjimečné koncerty. Nejprve to byl v říjnu koncert české klasické hudby organizovaný k příležitosti předsednictví České republiky v Radě Evropské unie a poté v prosinci koncert k uctění památky Antonína Dvořáka, na němž vystoupil významný český violoncellista Eduard Šístek. V předvánočním čase pak měli studenti jako každý rok možnost poslechnout si Českou mši vánoční na koncertě spoluorganizovaném Českým centrem a Velvyslanectvím České republiky.

V letním semestru se i přes absencilektorky a kurzů češtiny studenti individuálně zúčastnili některých kulturních akcí, o kterých je lektorka informovala e-mailem, jako např. akcí ke 100. výročí úmrtí Jaroslava Haška, kterými bylo scénické čtení hry Carlose Be *Kabaret Švejk* či kulatý stůl s názvem *Aktuálnost humoru v literatuře Jaroslava Haška 100 let po jeho úmrtí*, který se konal na knižním veletrhu. Dalšími takovými akcemi byly koncert houslisty Ivana Ženatého nebo také divadelní představení *Praha 1941* založené na skutečných příbězích sepsaných v denících mladého českého Žida, symbolu hrůz holokaustu, Petra Ginze.

Lektorát se také již pravidelně aktivně zapojuje do různých akcí, které probíhají na filologické fakultě. Začátkem zimního semestru to byl již tradiční *Den jazyků a překladatelství*, během něhož se letos poprvé organizoval tzv. *Banket jazyků*, na kterém měly lektoráty a další fakultní pracoviště možnost prezentovat tradiční jídlo a pití svojí země, a tím tak nepřímo propagovat svůj jazyk na univerzitě. Do akce se sice zapojilo jen malé množství pracovišť, ale zájem studentů a její úspěch byly enormní. Lektorka do gastronomických příprav zapojila i studenty a nakonec se jí podařilo získat také pomoc ze strany Velvyslanectví České republiky v Madridu. Další akcí, do níž se lektorát češtiny zapojil, byl tzv. *Speak dating*, během kterého měli studenti možnost vyzkoušet si nějaký nový jazyk či dozvědět se nějaké nové informace o jazyce, který už znají.

Jako každé jaro i tento rok naše fakulta slavila v březnu *Den poezie*, který tentokrát věnovala básníkovi Juanu Carlosovi Mestre. Do oslav přispěl i lektorát češtiny překladem jedné z básní tohoto básníka a tato báseň byla následně publikována ve výboru, který vydala fakulta a ve kterém byly jeho básně přeloženy do všech jazyků, které se na Univerzitě Complutense vyučují.

Stejně jako v minulých letech i tento akademický rok pokračovala spolupráce lektorátu češtiny s ostatními lektoráty a pracovišti na organizaci tzv. středoevropských akcí, jejichž cílem je seznámit studenty s našimi zvyky a kulturními tradicemi. Na spolupráci se podílí lektoři češtiny, maďarštiny, polštiny, němčiny a rumunštiny. Společnými silami se během několika posledních let podařilo zavést tradici konání několika akcí – *Středoevropských Vánoc*, *Středoevropského masopustu*, *Středoevropských Velikonoc* a *Májové slavnosti*. Výsledkem této spolupráce je opravdu enormní účast studentů na těchto akcích, které jsou vedeny zábavnou, interaktivní i soutěžní formou. Studenti během nich získávají základní informace o tradicích z daných zemí ve formátu prezentace, kterou prezentují jednotliví lektoři, poté tyto poznatky studenti využívají během vědomostní soutěže v Kahoot!, výherci dostávají ceny, ochutnávají se tradiční jídla a nápoje, studenti si na vlastní kůži zkoušejí některé tradice (např. barvení a zdobení vajíček, vánoční pouštění lodiček, tradiční tance atd.).

Co se týče ještě dalších událostí, v zimním semestru byl lektorát češtiny poprvé za dobu svého fungování poctěn milou návštěvou z Domu zahraniční spolupráce reprezentovanou Rudolfem

Šindelářem, Jitkou Morčušovou a Zuzanou Šepsovou, kteří se v rámci tzv. monitoringu pravidelně prováděného na jednotlivých pracovištích zúčastnili několika lekcí češtiny, přivezli studentům drobné dárečky a sešli se s děkankou fakulty Isabel Durán Giménez-Rico a s proděkankou pro mezinárodní vztahy Elenou Ordunou Nocito. S lektorkou probrali všechna důležitá témata týkající se fungování lektorátu.

Během letního semestru byli studenti češtiny stejně jako v minulém roce pozváni velvyslancem ČR do jeho rezidence na setkání českých a španělských studentů, které neslo tentokrát název *Alumni Meetup Spain* a bylo spoluorganizováno Domem zahraniční spolupráce. Na tomto setkání si čeští studenti studující ve Španělsku, španělští studenti studující v České republice a také studenti se zájmem o studium na českých univerzitách společně vyměňují své zkušenosti, očekávání a kontakty a dostávají zajímavé a užitečné informace od zástupců institucí, které se této akce zúčastňují.

Spolupráce s Velvyslanectvím České republiky v Madridu probíhá zejména prostřednictvím Imricha Klimenta, který lektorce vždy se vším ochotně pomůže. Studentům je prostřednictvím velvyslanectví nabízena možnost získání stipendií především na letní kurzy češtiny v České republice. Tyto kurzy se u studentů těší velké oblibě a velice studenty motivují k dalšímu studiu češtiny. Díky nim mají jedinečnou možnost vyjet do České republiky, strávit tam měsíc poznáváním českého života, české kultury a zlepšit si svoji češtinu. Zájem o tyto letní školy je u studentů obrovský, jednak proto, že lektorka je mezi studenty velmi intenzivně propaguje, a jednak proto, že se o jejich propagaci starají i sami studenti, kteří se letních škol účastnili v minulých letech a vždy se z nich vrátili naprosto nadšeni. I v letošním roce bylo několik studentů přijato na Letní školu slovanských studií v Olomouci, v Brně a v Praze. S Českým centrem spolupracuje lektorát prostřednictvím jeho ředitelky Jany Polívkové-Čepelákové a zástupkyně ředitelky Ivety Gonzálezové a i tato spolupráce je naprosto bezproblémová, plodná, intenzivní a probíhá ve velmi přátelském duchu. Lektorát se může opřít také o pomoc kanceláře Czech Tourism, kde je možné získat nejrůznější propagační materiály a mapy, jež lze používat při výuce a poskytovat studentům. Tyto velmi kvalitní materiály ve španělském jazyce studenti vždy oceňují a jsou jim velkou motivací a pomocí, obzvláště pokud se chystají na cestu do České republiky.

Podmínky pro výuku jsou na univerzitě velmi dobré. Lektorát sídlí v nové a moderní budově D Filologické fakulty Univerzity Complutense. Lektorka sdílí kabinet s lektorem maďarštiny, se kterým také velmi úzce spolupracuje a organizuje společné akce. Kabinet se nachází ve druhém patře spolu s kabinety ostatních jazyků a filologických oddělení. Je malý, ale útulný, lektorka má k dispozici vlastní stůl, židli a dvě skříně. Jsou v něm uskladněny rovněž veškeré učební pomůcky, knihy, učebnice a multifunkční zařízení. Knihovna lektorátu je bohatě vybavena a lektorka může navíc využívat také knihovnu Českého centra, která čítá i obsáhlý fond DVD, s nimiž ve výuce rovněž pracuje. Kopírování a tisk má lektorka zdarma na náklady děkanátu v místním fakultním kopírovacím centru, které se nachází v budově A. Zde se však vyučující potýká s častými frontami. Vzhledem k faktu, že studenti nemají učebnice a veškeré materiály je tedy nutné kopírovat, může být tento proces časově velmi náročný. Naštěstí má ale lektorát k dispozici také vlastní multifunkční zařízení, což lektorce její práci značně usnadňuje. Kurzy češtiny probíhají částečně v historické budově A filologické fakulty, kde vybavení učeben není příliš moderní, navíc se často jedná o velmi malé učebny, ve kterých nejsou stoly, ale pouze staré židle s malými pulty, což není pro jazykovou výuku příliš pohodlné a vhodné. Větší část kurzů češtiny však probíhá v budově D, kde jsou učebny velmi moderní, prostornější a disponují stoly. Obě budovy se od sebe nacházejí v docházkové vzdálenosti. Všechny učebny jsou vybaveny počítačem s internetovým připojením a dataprojektorem, takže lektor může při výuce v plné míře využívat moderní techniku. Křídly či fixy pro psaní na tabuli jsou také běžnou součástí vybavení učebny. V jarních měsících je výuka v mnoha učebnách staré budovy ztížena velkým horkem, v nové budově je klimatizace.

Lektorka s fakultou neuzavírá žádnou smlouvu a lektorát nepatří pod žádný ústav, na fakultě funguje naprosto samostatně a vyčleněně, takže lektorka zajišťuje sama nejen veškerou výuku, ale i celkový chod lektorátu – na začátku každého semestru musí shánět nové studenty, což realizuje prostřednictvím plakátů, sociálních sítí, webových stránek fakulty i za pomoci děkančiny sekretářky, která vždy ochotně rozesílá informační e-mail. Velkou pomocí se ukázala také propagace kurzů prostřednictvím Kanceláře mezinárodních vztahů a vůbec nejefektivněji se v tomto ohledu osvědčila spolupráce s proděkanem pro kvalitu a inovaci Jorgem Arúsem Hitou, který na žádost lektorky vždy začátkem nového semestru rozešle informační e-mail všem

studentům fakulty a vyvěsí informaci o kurzech na studentské fórum v elektronickém systému fakulty.

Dále je úkolem lektorky zajišťovat veškerou komunikaci se studenty a zájemci o kurzy přes e-mail lektorátu či facebookové stránky lektorátu, žádat o přidělení učeben, žádat o přidělení kreditů studentům, vytvářet potvrzení o absolvování kurzu aj. Kromě výuky poskytuje lektorka svým studentům také konzultační hodiny. Lektorát spadá přímo pod děkanát filologické fakulty. Od letošního akademického roku nastoupila nová děkanka Isabel Durán Giménez-Rico, která navázala na předchozí vedení fakulty a pokračovala v plné podpoře lektorátu. Spolupráce s ní probíhala bezproblémově, lektorka se na ni mohla kdykoli buď přímo, či prostřednictvím její sekretářky obrátit a počítat s její pomocí. Poslední roky také úspěšně pokračuje spolupráce lektorátu s Kanceláří mezinárodních vztahů Univerzity Complutense, a to v rámci programu Erasmus+. Lektorka je zvána na akce související s touto činností (jako je např. setkání s novými Erasmus+ studenty na tzv. „uvítací snídani“ či setkání se zájemci o tento program, na kterém lektorka krátce prezentuje důležité informace o České republice) a má za úkol poskytovat pomoc a podporu studentům programu Erasmus+, kteří přijeli z České republiky studovat na Univerzitu Complutense. Novinkou byla v letošním akademickém roce spolupráce se stážistou maďarského lektorátu, který byl proděkankou pro mezinárodní vztahy pověřen pomocí lektorátu češtiny. Tohoto stážistu tak mohla lektorka využít např. při organizaci akcí pro studenty, při tvorbě prezentací či jiných materiálů apod. Stážista navíc ovládal výborně český jazyk, což umožnilo ještě snazší a efektivnější způsob této drobné spolupráce.

Ubytování a stravu poskytuje lektorce univerzita zdarma. Jedná se o ubytování na studentské koleji se stravou po celý akademický rok v menze na této koleji. Pokojík je vybaven vlastní koupelnou, avšak jde o velmi malý a stísněný prostor, studentská kolej je prostředí dost hlučné a na koleji není vůbec k dispozici kuchyň ani lednička. Klimatizace v pokojíku bohužel chybí, takže v horkých dnech, kterých je v Madridu mnoho, se lektor potýká s velmi nepříjemnými podmínkami. Na koleji panuje poměrně přísný režim, návštěvy možné nejsou a na noc se kolej zamyká. Výhodou však je, že se kolej nachází ve velmi příjemné a klidné části města nedaleko od centra přímo vedle velkého parku, a navíc v docházkové vzdálenosti (cca 20 minut) od fakulty. Na koleji je k dispozici připojení wifi a možnost využití počítačové učebny, ve které lze také tisknout. Lektorka však tyto benefity od fakulty poslední dva roky využívat přestala,

protože se jí narodilo miminko a fakulta žádným typem ubytování pro rodiny bohužel nedisponuje.

Madrid je velké moderní multikulturní město, které nabízí nepřehledné možnosti pro kulturní vyžití a které má mnoho tváří. Disponuje také velkým množstvím parků a velmi kvalitní městskou hromadnou dopravou. Historie tohoto města je bohatá a jeho proslulý noční život okouzlující. Výhodná je také jeho poloha, která umožňuje snadné vycestování do blízkého okolí za poznáním mnoha krás Španělska.

Praha 31. 7. 2023

Mgr. Eva Hlaváčková

Fotografická příloha

*Na setkání se spisovatelkou Lucíí Faulerovou
a překladatelem Kepou Uharté*

Banket jazyků

Speak dating

Vánoční tradice